

IRK VEYA ETNİK KÖKEN AYRIMCILIĞI NEDİR?

İrk veya etnik köken ayrımcılığı, bir kişiye ırkı, rengi, etnik kökeni, göçmen statüsü veya milliyeti nedeniyle benzer durumdaki başka bir kişiden daha olumsuz davranılmasıdır.

Örneğin, bir emlakçının kişiye sadece ırkı veya ten rengi nedeniyle ev kiralamayı reddetmesi bir 'doğrudan ayrımcılık' durumudur.

Bir yasa veya düzenlemenin herkese eşit uygulanması, belli ırk, renk, etnik köken, göçmen statüsü veya milliyete mensup kişiler üzerinde haksız bir etki yaratıyorsa, bu tarz ayrımcılığa 'dolaylı ayrımcılık' adı verilir.

Örneğin, bazı etnik grupların din kültürü ve ahlak bilgisi derslerine girmekten muaf tutulması, ancak üniversiteye giriş sınavında din kültürü ve ahlak bilgisi sorularının herkese zorunlu olarak uygulanması bir dolaylı ayrımcılık örneğidir.

IRK NEFRETİ VE IRK VEYA ETNİK KÖKEN ODAKLI TACİZ NEDİR?

İrk ve etnik köken nefreti ve bu odaklı taciz, kamuya açık alanlarda bir kişinin ırk, etnik köken, renk, milliyet gibi özellikleri hakkında rencide edici, aşağılayıcı, küçük düşürücü veya tehdit içeren bir söylem veya hareketin gerçekleşmesidir.

İrk ve etnik köken nefreti ve bu bağlamda taciz örnekleri:

- Sosyal medya, video paylaşım siteleri ve bloglar dâhil olmak üzere internet üzerinden bir etnik köken hakkında aşağılayıcı içerik paylaşımı
- Gazete, dergi ve diğer yayın organlarında ırkçı ve etnik kökeni aşağılayıcı söylem yayınlamak
- Mitinglerde ve halka açık toplantılarda bir etnik kökene hakaret etmek
- Dükân, işyeri, park, toplu taşıma aracı veya okul gibi kamu alanlarında bir ırka veya etnik kökene yönelik saldırgan ifadeler kullanmak
- Spor toplantılarında sporcuların, izleyicilerin, antrenörlerin veya görevlilerin ırkçı ve etnik kökeni aşağılayıcı ifadeler kullanması

AYRIMCILIĞA KARŞI HAKLARIN KORUNDUĞU ALANLAR NELERDİR?

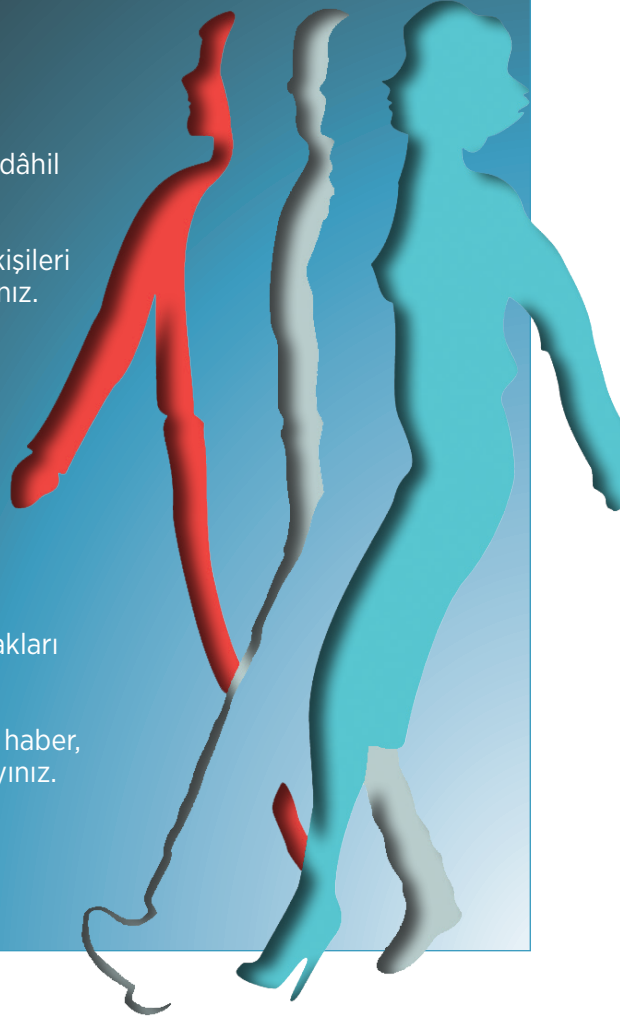
Anayasa'nın 90. Maddesi gereğince Türkiye'nin taraf olduğu insan hakları sözleşmelerinde adı geçen hakların tümü Türkiye'de yasal koruma altındadır.

Türk Ceza Kanunu'nun 122. Maddesi, İş Kanunu'nun 5. Maddesi, Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 4. Ve 8. Maddeleri gereğince aşağıdaki alanlarda ayrımcılık yasaktır:

- İstihdam – işe girme, iş kontratı maddeleri, iş eğitimi, terfi, işten çıkarma
- Eğitim – Devlet okullarında, özel okullarda ve üniversitelerde derslere kaydolma, ders alma
- Barınma – Ev veya apartman dairesi kiralama veya satın alma
- Sağlık – sağlık yardımı ve hizmeti alma, ilaç ve sağlık malzemelerine erişim
- Kamu mallarından ve hizmetlerinden yararlanma – ulaşım ve iletişim servisleri, banka ve sigorta, avukat ve doktor gibi özel servisler, park, devlet dairesi, restoran gibi mekânlara erişim ve dükkân, eğlence merkezi gibi özel işletmelerde eşit uygulama

EĞER IRK VEYA ETNİK KÖKEN AYRIMCILIĞINA UĞRARSAM NE YAPMALIYIM?

- 1.** Olayın nerede, ne zaman, nasıl gerçekleştiğinin ve kimlerin olaya dâhil olduğunun kaydını tutunuz.
- 2.** Olayla ilgili tanıklık edebilecek kişileri tespit ederek iletişim bilgilerini alınız.
- 3.** Olayla ilgili bilgi içeren belge, fotoğraf, video gibi delilleri toplayınız.
- 4.** Polis, hastane veya mahkeme gibi yerlerde tutulmuş tutanakları saklayınız.
- 5.** Eğer konu ile ilgili bir kuruma başvurduysanız kararları ve tutanakları edininiz.
- 6.** Medyaya yansadıysa olayla ilgili haber, köşe yazısı gibi materyalleri toplayınız.

AYRIMCILIĞI ÖNLEMELİK İÇİN BEN NE YAPABİLİRİM?

Ayrımcılığın önlenmesi ve farklı kültürlerden ve toplumlardan kişilerin aynı politik, sosyal ve ekonomik haklara ve olanaklara sahip olması için herkesin üstlenebileceği bir rol vardır. Bu konuda atılabilecek en önemli adım, hak ihlallerinin ve ayrımcılığın bildirilmesidir.

Yaşadığınız yerde, çalıştığınız işyerinde, okuduğunuz okulda, hizmet aldığınız kurum ve kuruluşlarda uğradığınız ya da tanık olduğunuz ayrımcı uygulamalar ile ilgili bilgileri bizimle paylaşın. Haklarınıza sahip çıkın ve başkalarını bu konuda teşvik edin. Haklarınızı bilin, ayrımcılığa göz yummayın.

TÜRKİYE'DEKİ AYRIMCILIK DURUMUNDA BAŞVURULABİLECEK YERLER:

Türkiye İnsan Hakları Kurumu

İnsan hakları ihlali içeren her olay hakkında, ücretsiz bir şekilde TİHK'e başvurulabilirsiniz. Şikâyet dilekçenizde olayı açıklamanız, şikâyet edilen kişi veya kurumu belirtmeniz, olayla ilgili talebinizi ve varsa ilgili delil ve belgeleri sunmanız gerekmektedir. Dilekçede adınız, soyadınız, imzanız ve ikametgâh adresinizin bulunması gerekir. Şikâyet dilekçenizi şahsen, posta veya faks yoluyla TİHK' gönderebilirsiniz. Eğer makul gerekçeniz varsa kimliğinizin gizli tutulmasını talep edebilirsiniz.

Adres: Türkiye İnsan Hakları Kurumu Yüksek Cad. No: 23 Kat: 3 06650 Kızılay Çankaya Ankara
Telefon: (312) 422 29 20 (yalnızca bilgilendirme)
Faks: (312) 422 29 96
E-posta: tihk@tihk.gov.tr

TC Kamu Denetçiliği Kurumu (Ombudsmanlık)

Kamu kurum ve kuruluşlarında karşılaştığınız ayrımcılık durumlarında ücretsiz olarak Ombudsmanlığa başvurabilirsiniz. Başvuruyu Kamu Denetçiliği Kurumu'nun internet sitesindeki e-başvuru yoluyla veya olay içeriği, şikâyet edilen daire, talep ve başvuranın kişisel bilgilerini içeren bir dilekçeyle faks veya posta yoluyla iletebilirsiniz. Türkçe dışında bir dille başvuru yapılması durumunda kurum başvuru makul bulursa inceler. Faks ve elektronik posta yoluyla yapılan şikâyetlerde dilekçe ve belge asılları 15 gün içinde kuruma gönderilmelidir.

E-başvuru: <http://ebasvuru.ombudsman.gov.tr/Giris.aspx>

Adres: Büyükdere Cad. Maslak Kasırları, Mabeyn-i Hümayun Kasrı Maslak Sarıyer İstanbul
Kavaklıdere Mah. Nevzat Tandoğan Caddesi No: 4 Çankaya Ankara
Telefon: (312) 465 22 00
Faks: (312) 465 22 65
E-posta: iletisim@ombudsman.gov.tr

Savcılıklar ve Mahkemelere Başvuru

Ayrımcılık veya hak ihlalleri durumlarında hukuksal yardım olarak savcılıklara suç duyurusunda bulunabilir ya da dava açabilirsiniz.

Savcılıklara Suç duyurusu ve dava açmak için profesyonel bir hukuki destek alınız. Maddi durumunuz avukat tutmaya uygun değilse yaşadığınız ildeki Baro'dan adli yardım talebinde bulunabilirsiniz. Barolardan Adli Yardım almak için gerekli belgeler;

Muhtardan alınacak gelir durumu belgesi, Muhtardan alınacak ikametgah belgesi, Nüfus cüzdan fotokopisi, Davaya için gerekli belgeler

ESHİD

Eşit Haklar için İzleme Derneği'ne e-posta, telefon, posta yoluyla veya şahsen, hak ihlaline veya ayrımcılığa uğradığınız konu ile ilgili başvuruda bulunabilirsiniz. Derneğimiz size hukuksal yardım sunabilir ve uygun yerlere sizin adınıza başvuruda bulunabilir.

Adres: Kamer Hatun Mahallesi Hamalbaşı Caddesi No: 22/9 Galatasaray Beyoğlu İstanbul
Telefon: (212) 293 63 77
E-posta: esithaklar@gmail.com

Başvuru ve Hukuki Destek İçin:
0212 293 63 77 - 0501 212 72 77
www.esithaklar.org

Bu broşür Avrupa Birliği finansman desteği ile yayınlanmıştır. Ancak içeriğinin Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıttığı düşünülmemelidir.